

Практичне заняття № 3

2 год.

Змістовий модуль 2.

Тема заняття 2.2 : Планування сімейного бюджету

Мета: Ознайомитися зі структурою сімейного бюджету та навчитись складати бюджет сім'ї на один місяць. Виховувати бережливе ставлення до грошей та вміння їх правильно використовувати на практиці.

Навчальна: навчити студентів планувати сімейний бюджет. Визначати типи бюджету та типи прибутків. Підготувати студентів до самостійного життя.

Розвиваюча: заохочувати студентів до вивчення дисципліни «Сімейно-побутова культура та домашня економіка». Розвивати логічність мислення, почуття відповідальності, впевненості. Розвивати вміння економного ставлення до сімейних накопичень.

Виховна: виховання мотивів навчання та праці, економного ставлення до грошей. Виховання відповідального та бережливого ставлення до сімейних ресурсів і заощаджень.

Тип заняття: Комбіноване заняття

Методи навчання: розповідь, робота з підручником, виконання практичної роботи. Робота в мережі Інтернет.

Література:

Т.Б.Гриценко, Т.Д.Іщенко, Т.Ф.Мельничук «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. -К.:Вища освіта, 2004.-480с.

С.А.Вишневецький «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2001.-362с.

Мельничук В. Г., Коновалюк Г. О., Огнев'юк В. О. «Економіка» — 3-е вид. перероб. и доп.. — Київ: Навчальна книга., 2005.

Єщенко П. С. «Економіка для всіх» — Київ: Вища школа., 2009. — 478 с.: іл. Ресурси мережі Інтернет.

Структура та зміст заняття

I. Організаційна частина

Перевірка готовності групи до заняття, відмічання відсутніх.

II. Актуалізація опорних знань студентів.

Фронтальне опитування.

- 1.Сформулювати поняття сімейного бюджету, сукупного прибутку.
- 2.Яка структура сімейного бюджету?
- 4.Основні джерела сімейних прибутків та основні групи витрат.
- 5.Фіксовані трудові прибутки та прибутки від власності.
- 6.Джерела прибуткової частини сімейного бюджету.
- 7.Витратна частина сімейного бюджету.

III. Мотивація навчальної діяльності.

З'ясуємо що: питання економіки сім'ї є дуже важливим питанням для родини і в великій мірі залежить від бюджету. Ми повинні навчитись управляти своїми ресурсами та заощадженнями тобто навчитися складати бюджет. Вміння бережно ставитися до грошей та вміти їх правильно використовувати в житті. Дати характеристику типам бюджету.

IV. Повідомлення теми, мети, плану вивчення теми.

Навчальні питання:

- 1.Значення сімейного бюджету для родини та вміння його правильно складати.
- 2.Як скласти бюджет?
3. Практична робота: «скласти бюджет своєї родини на місяць»

V. Вивчення нового навчального матеріалу.

Теоретичний матеріал.

Планування сімейного бюджету перш за все передбачає раціональне, економічно вигідне планування витрат. Сезонні витрати пов'язані з повними сезонними явищами (різноманітна заготівля насіння та добрив для городу чи саду тощо). Витрати змінні складають: циклічні, сезонні, непередбачені та одноразові. Одноразові витрати включають у себе витрати на предмети, що купуються тільки один раз (наприклад, весільні обручки) та (непередбачені витрати, які найчастіше пов'язуються з критичними ситуаціями, що можуть скластись у сім'ї (ремонт побутової техніки, придбання ліків тощо).

Податок - обов'язковий внесок (платіж) у бюджет відповідного рівня чи в позабюджетний фонд, який здійснюють платники в порядку чи на умовах, визначених законодавством.

Прибутковий податок - вид податкового платежу, при якому обкладаються фізичні та юридичні особи, одержані в результаті трудової діяльності чи використання власності. Цей податок у нашій країні є основним видом прямих податків.

Кредит - це надання в борг товарів чи грошей. Коли в борг дають гроші, то такий кредит називається *грошовою позикою*. Якщо витрати повторюються через регулярні проміжки, то їх можна вказувати у вибраному інтервалі (наприклад, за місяць чи квартал), а також суму, що витрачається за рік.

Приблизна структура сімейного бюджету.

1. Заробітна плата членів сім'ї
2. Пенсії, стипендії, допомога.
3. Прибутки від особистого присадибного господарства.
4. Прибутки від інших джерел.

Сімейні витрати.

- 1.На харчування.
2. На промислові вироби та предмети домашнього вжитку.
3. Виплати за квартиру та комунальні послуги.
4. Податки та інше

Фіксування трудових прибутків

Вид прибутків :

1.Зарплата 2. Пенсія 3.Допомога. Інші 4. Всього (трудові прибутки)

Фіксування прибутків від власності.

Вид прибутків:

1.Відсотки від банківських збережень.

2.Передавання в оренду нерухомості.

3.Цінні папери.

4.Інші

5.Всього(прибутки від власності).

Досить велику частину сімейних витрат складають витрати на різні види послуг. Їх можна розділити на такі групи: побутові, транспортні, зв'язку, культурно-масові та оздоровчі.

До побутових послуг відносять такі: ремонт та технічне обслуговування побутових машин і приладів, меблів; прання білизни; хімічне чищення, фарбування речей, хутра; ремонт житла; послуги фотографів, фотолабораторій; послуги перукарень та інші. Транспортні послуги та послуги зв'язку - це проїзд у різних видах транспорту, поштові та телеграфні відправлення, міжміські переговори, встановлення телефонів, передплата на журнали та газети.

До послуг культурно-масових та оздоровчих закладів відносять послуги: кіно, театрів, виставок; спортивних секцій; стоматологічних поліклінік; косметологічних кабінетів; санаторіїв, будинків відпочинку тощо. Окрім основних чотирьох статей витрат слід врахувати й **інші витрати:** придбання подарунків, різних дрібниць.

Треба передбачити і наявність **резерву** для компенсації непрогнозованих витрат (купування ліків, виклик таксі, незапланований ремонт холодильника і тощо).

Кожна сім'я повинна дбати про раціональне та економне здійснення витрат. Витрати повинні обліковуватись і контролюватись. Облік витрат у родині має проводитись регулярно. Бажано щоб витрати на харчування не перевищували 35%, а на придбання промислових товарів 25%.

II. Практична робота.

Тема: Планування сімейного бюджету.

Мета:

Навчальна: Навчитися складати бюджет для родини на місяць. Вміти користуватись таблицями, опрацьовувати матеріал підручника. Навчитися користуватись заощадженнями, тобто правильно їх розподіляти.

Розвиваюча: Розвивати логіку мислення, економність, відповідальність за благополуччя родини.

Виховна: Виховувати дисциплінованість, відповідальність, охайність у складанні та веденні бюджету.

Обладнання: Інструкція та таблиці.

Виконання роботи.

1. Ознайомтесь з теоретичним матеріалом, що поданий в інструкційній картці заняття.
2. Користуйтеся таблицями підручника на сторінці 234-236.
3. Заповніть таблицю.
4. Зробіть висновок.
5. Інструкційна картка.

1. Поняття бюджету сім'ї.

Бюджет сім'ї - це баланс прибутків і витрат, який характеризує рівень життя сім'ї.

Під прибутком розуміють гроші чи матеріальні цінності.

Сукупний прибуток = грошові прибутки + натуральні + пільги.

Прибутова частина сімейного бюджету:

1. Трудові прибутки - до них належить заробітна плата, пенсії, допомога по безробіттю, субсидій та ін.
2. Прибутки від власності - всі прибутки від передачі в тимчасове користування будівель, приміщень, передання в оренду землі чи іншої власності, відсотки від банківських збережень чи грошей, що позначалися іншим особам.

Витратна частина сімейного бюджету.

Кожна сім'я має дбати про раціональне та економне здійснення витрат. Витрати повинні обліковуватись і контролюватися. Облік витрат у сім'ї має проводитися сім'ї регулярно.

Бажано, щоб витрати на харчування не перевищувала 35% усіх витрат.

Значна частина бюджетних витрат йде на придбання товарів. Сюди відносяться взуття, одяг, господарчі товари, побутову техніку, теле- і радіоапаратуру, меблі, різні предмети благоустрою квартири. Досить велику частину сімейних витрат складають витрати на різні види послуг. Всього до 25%.

Питання для самоперевірки та обговорення.

- поясніть який бюджет збалансований.
- приблизна структура вашого бюджету.

- які сім'ї знаходяться в кращому економічному стані, ті, що мають фіксовані прибутки ,чи ті, що мають змінні?
- як пов'язаний сімейний бюджет з рівнем економічного розвитку країни?

VI. Підведення підсумків заняття.

Підготувати звіт.

VII. Домашнє завдання.

С.А.Вишневський «Сімейно-побутова культура та домашня економіка»

Навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2001.-362с. **с.227-233.** Відповідати на питання.

Структура сімейного бюджету

Сімейні прибутки	кількість	Сума(грн.)
1. Заробітна платня		
2. Пенсія		
3. Стипендія		
4. Допомога		
5. Прибутки від особистого присадибного господарства		
6. Прибутки від інших джерел		
Всього:		

[illegible]

1	2	3	4	5	6
II. На промислові вироби та предмети домашнього вжитку					
1).					
2).					
3).					
4).					
16).					
Всього:					
III. Виплати за квартиру та комунальні послуги					
1).					
2).					
3).					
4).					
5).					
6).					
7).					
Всього:					
IV. Культурно- побутові послуги:					
1).					
2).					
3).					
4).					
5).					
6).					
7).					
8).					
Всього:					

1	2	3	4	5	6
V.Податки та інші витрати:					
1).					
2).					
3).					
4).					
5).					
6).					
7).					
Всього:					
Резерв:					
Всього за					

***Підсумок:** бюджет збалансований*

з надлишком

дефіцитний